Wydanie B.

Cena egzemplarza zł 2
Pobieranie wyższej opłaty jest nadużyciem

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Prenumerata miesięczna wynosi zł 40 + 10 zł za doręczenie zamiejsc. + 3 zł za doręczenie miejscowe

Rok II | Telefony Centrali w Bydgoszczy 33-41 i 33-42 (czynne całą dobę) Centrala zamiejscowa 90. Rozmównica publiczna 19-07 Sekretariat przyjmuje od 10 do 12 | Piątek, dnia 15 lutego 1946 r. | Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW". Konto PKO „ZRYW" Nr VI–135. PKO „I.K.P." Nr VI–140 Konto bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy | Nr 44

Zaszczytna nominacja marsz. Douglasa

ŁONDYN (FA). Marszałek lotnictwa angielskiego sir Douglas mianowany został — jako następca marsz. Montgomery'ego głównodowodzącym angielskich sił zbrojnych w Niemczech. Marsz. Montgomery — jak wiadomo — mianowany został szefem sztabu angielskiego i nominacja jego w czerwcu br. wchodzi w życie. Marsz. Douglas podczas ostatniej wojny był szefem angielskiej przybrzeżnej eskadry myśliwskiej oraz szefem lotnictwa na Bliskim Wschodzie.

Sprawa kolonii włoskich

LONDYN (PAP-ms). Pięciu ministrów spraw zagranicznych wielkich mocarstw zajmowało się sprawą kolonii włoskich. Stanowisko Stanów Zjedn. w tej sprawie sprecyzował min. Byrnes, który wyraził przekonanie, że kolonie włoskie winny pozostawać pod zbiorowym nadzorem na przeciąg 10 lat.

Nie zmuszać emigrantów do powrotu

Wniosek p. Roosevelt i Wyszyńskiego na ONZ

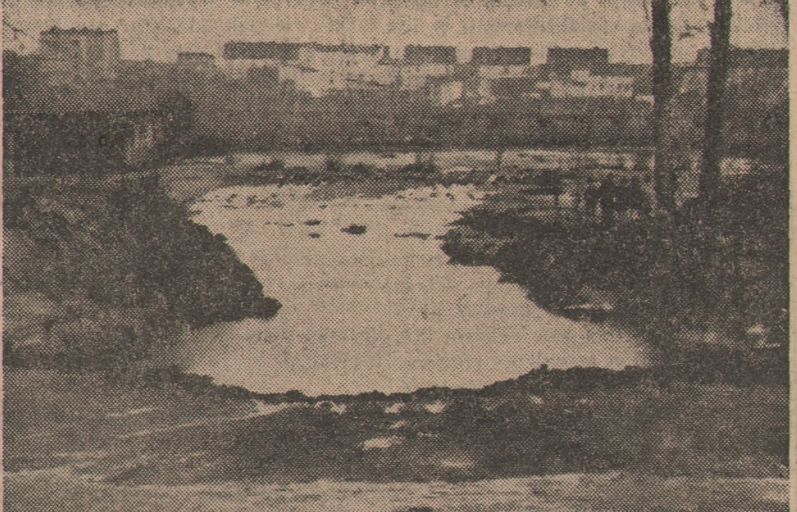
W pracach ONZ nad sprawą uchodźców i deportowanych del. ZR Wyszyński poparł wniosek pani Roosevelt, aby uchodźcy, którzy z jakichkolwiek powodów do swych krajów wracać nie chcą, nie byli do tego zmuszani. Wyszyński wzniósł projekt poprawki, aby w obozach nie uprawiano propagandy faszystowskiej, wrogiej Narodom Zjednoczonym i propagandy przeciwko powrotowi do kraju.

Na poparcie swego wniosku podał Wyszyński głosy prasy angielskiej, z których wynika, że w 2 obozach dla Polaków i Jugosłowian — wykryto materiał skierowany przeciwko rządom danych państw. Następnie Wyszyński wniósł, aby zarządy obozów powierzone zostały przedstawicielom narodowości, najliczniej w danym obozie reprezentowanej, a nie, jak stwierdzono, oficerom niemieckim.

Wniosek Wyszyńskiego poparła Polska i Jugosławia. Anglia i Ameryka przeciwstawiły się, w wyniku czego wniosek Wyszyńskiego odrzucono.

LONDYN (dr). Do zgromadzenia ONZ wpłynął wniosek del. francuskiej o udziale kobiet w konferencjach ONZ a to ze względu na rolę, jaką odegrały kobiety w organizacjach ruchu oporu i w działaniach armii. Udział kobiet w ONZ jest wskazany również w celu bezpośredniego zainteresowania kobiet całego świata pracami ONZ w utrzymaniu pokoju i postępie społecznym.

Powódź w Bydgoszczy

Przerwana tama na Starym Kanale bydgoskim, która spowodowała w ub. niedzielę zalanie terenów miasta, położonych nad kanałem.

Hasło i czyn

Na ostatnim zjeździe działaczy Stronnictwa Pracy w Poznaniu i w Bydgoszczy szczerze określono nasz stosunek do zasad chrześcijańskich. Stwierdzono bowiem, że „odbudowa moralna jednostki winna iść w kierunku ścisłej harmonii między tym, co się głosi, a tym co się czyni". To autorytatywne wypowiedzenie się władz Stronnictwa w tak ważnym zagadnieniu witamy z uznaniem.

Oczywiście starym działaczom Stronnictwa ta interpretacja zasad chrześcijańskich jest znana od dawna. Znamy ją jeszcze z okresu Narod. Partii Robot. i Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, kiedy broniąc słusznych i sprawiedliwych praw socjalnych mas pracujących, tylko tak a nie inaczej pojmowaliśmy nasze obowiązki. Głoszone wówczas zasady staraliśmy się utrzymać w ścisłej harmonii z tym co czyniliśmy i tę tradycyjną prawdę, jako jedną z głównych zasad etyki chrześcijańskiej, przenosimy do programu dzisiejszego Stronnictwa Pracy. Czynimy to w głębokim poczuciu narodowym i zrozumieniu polskiej racji stanu.

Umiemy jednak odróżnić zasady chrześcijańskie od rozgrywek politycznych. I tak jak znamy z historii wybitną rolę, jaką odegrało chrześcijaństwo w Polsce — znamy również owe polityczne możnowładztwa, które politykując, zasłaniały się parawanem „chrześcijańskim", a w rzeczywistości stwarzały zamęt wewnętrzny w kraju, utrzymywały walki poszczególnych książąt między sobą, zatracając często poczucie jedności państwa, własne tylko interesy mając na widoku.

Znamy również takie prawdy historyczne, które stwierdzają, że z powodu nieprzejednanego wobec heretyków stanowiska, uniemożliwiano państwu polskiemu zbliżenie z innymi krajami, do czego skłaniało je wspólne niebezpieczeństwo najazdów. A więc niechęć do heretyków stawiano wyżej od spraw bezpieczeństwa kraju.

Stronnictwo Pracy jako organizacja wszechstanowa polskiego świata pracy, wchodząca dziś na arenę polityczną, pragnie przy realizowaniu swego programu wcielać w życiu prywatnym i publicznym zasady chrześcijańskie, a unikać za wszelką cenę tych błędów, o których nam mówi historia.

Głosimy, że Stronnictwo Pracy uznaje wolność Kościoła, religijne wychowanie i nierozerwalność rodziny. Nie chcielibyśmy jednak, aby w związku z takimi postulatami posądzano nas, że utraciliśmy poczucie uznawania władzy świeckiej w państwie i że staliśmy się może ramieniem władzy duchownej.

Musimy z tego miejsca uspokoić i przestrzec zarazem tych wszystkich, którzy tak chcieliby pojmować rolę Stronnictwa Pracy w dzisiejszej Polsce. Skoroby w takim zamiarze chcieli pomnożyć nasze szeregi, to niech lepiej zostaną na uboczu, tak jak dotąd to czynili, aby nie zawieść się w nadziei, w której dotąd trwali.

Nasze stanowisko jest jasne! Celem jest polska racja stanu, przy czym uznajemy konieczność zachowania etyki chrześcijańskiej w życiu prywatnym i publicznym. Nadużywanie haseł religijnych natomiast dla przygotowania rozgrywek politycznych, właśnie z tych względów wykluczamy stanowczo.

Stronnictwo Pracy przeciwstawia się wszelkiej dywersji, zasłaniającej się tarczą chrześcijaństwa, a w rzeczywistości godzącej w żywotne interesy Narodu w chwili, gdy w całym świecie dokonywują się ogromne przeobrażenia w rządzeniu państwem i przechodzenia z ustroju kapitalistycznego na ustrój gospodarki społecznej.

ONZ na Azorach

Kłopoty z wybraniem stałej siedziby

LONDYN (dr). Zgromadzenie ogólne ONZ wyznaczyło nową komisję do wyznaczenia stałej siedziby ONZ. Dotychczasowy projekt, wniesiony przez komisję poprzednią, nie został przyjęty, gdyż był zbyt kosztowny.

„New York Times" twierdzi, że życzeniem prez. Roosevelta było, aby wyspy Azorskie stały się stałą siedzibą ONZ.

Sprawa Indonezji przewleka się

LONDYN (dr). Na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa obradowano dalej nad sprawą Indonezji. W chwili, kiedy przewodniczący miał zarządzić głosowanie, czy wysłać do Indonezji komisję, zabrał niespodzianie głos delegat Egiptu, który postawił wniosek, aby wojska angielskie nie były używane do walki z tubylcami, aby po rozbrojeniu Japończyków i zapewnieniu bezpieczeństwa cywilnym internowanym, wycofały się natychmiast z Indonezji, aby pertraktacje, jakie się w tej chwili toczą między rządem holenderskim a indonezyjskim zostały zakończone jak najprędzej i żeby Rada Bezpieczeństwa była o ich przebiegu informowana, oraz by Indonezji w myśl karty Narodów Zjednoczonych przyznano prawo do samostanowienia. Delegat Egiptu nie wspomniał natomiast o wysłaniu komisji do Indonezji. Posiedzenie odroczono, by na nowym posiedzeniu rozpatrzyć wniosek delegata Egiptu.

Portugalskie związki zawodowe w Brazylii wystosowały do ONZ protest przeciwko rządom Salazara, z powodu jego wrogiego stosunku do organizacyj zawodowych.

Argentyna na usługach hitleryzmu

WASZYNGTON (PAP-ms). Reuter podaje, że Rząd Stanów Zjedn. oskarża rząd argentyński o udzielanie pomocy Hitlerowi. Oskarżenie przeciwko rządowi Argentyny zawarte jest w obszernym memoriale. Memoriał oskarża faszystowski rząd argetyński o współpracę z Hitlerem. Współpraca ta miała na celu wprowadzenie systemu totalistycznego na drugiej półkuli, usiłowanie sprowadzania broni z Niemiec itd. Min. Byrnes oświadczył w tej sprawie, że rząd Stanów Zjednoczonych nie podejmie żadnej akcji bez porozumienia się z innymi rządami państw amerykańskich.

Biały Dom ku czci Kościuszki

WASZYNGTON (PAP-G). W dniu 10 br. Biały Dom wydał następujące oświadczenie: 12 lutego przypada 200 rocznica urodzin wielkiego polskiego patrioty gen. Tadeusza Kościuszki, który jest wielce ceniony przez całe społeczeństwo amerykańskie. Naród amerykański nigdy nie zapomni wybitnej roli, jaką odegrał on w pierwszym okresie historii tego państwa, nie zapomni nigdy wielkich zasług, tak wspaniałomyślnie położonych dla sprawy amerykańskiej niepodległości, a które przyczyniły się w tak wielkiej mierze do ostatecznego zwycięstwa.

Kościuszko pozostanie na zawsze w pamięci narodu amerykańskiego, narodu polskiego i innych narodów za swoje niezłomne oddanie ideałom niepodległości, wolności i sprawiedliwości dla całej ludzkości. W osiągnięciu tych ideałów Kościuszko w ciągu całego życia poświęca swą energię i uzdolnienie. Jego bohaterski wysiłek dla sprawy wolności stał się natchnieniem dla wszystkich narodów. Dla tego też w dniu 12 lutego naród amerykański związany z polskim węzłami dziejowymi, łącznie z nim uczci pamięć jednego z najdzielniejszych i najmężniejszych synów Polski, a zarazem jednego z największych bohaterów Ameryki.

Zlot harcerstwa we Francji

PARYŻ (FA). Na rok 1947 przewidziany jest międzynarodowy zlot harcerstwa we Francji. Na zlot zjedzie 50.000 harcerzy z całego świata. Zlot zapowiedziany był już na rok 1941, jednak na skutek działań wojennych nie doszedł do skutku.

Po wyborach w ZSRR

MOSKWA (PAP). Centralna Komisja Wyborcza ogłosiła komunikat nast. treści: W czasie wyborów do Rady Najwyższej ZSRR, Związek Radziecki podzielony został na 1.339 okręgów, z czego 682 przypadało na okręgi wyborcze do Rady Związku, a 657 do Rady Narodowości. Nazwiska wybranych do Rady Najwyższej Centralna Komisja Wyborcza opublikuje 14 bm.

Holenderska wspólnota interesów

LONDYN (PAP-dr). Reuter donosi z Batawii, że odbyła się tam pierwsza konferencja na temat propozycji holenderskiej stworzenia z Indonezji tworu prawno-państwowego w rodzaju brytyjskiej wspólnoty interesów. Rozmowy odbyły się w obecności wysłannika Anglii, sir Archibalda Kerra. W czasie obrad wyjaśniono niektóre punkty projektu. Obrady toczyły się w przyjaznej atmosferze.

Uchwalenie budżetu wojskowego we Francji

PARYŻ (PAP-dr). Komisja budżetowa francuskiego zgromadzenia konstytucyjnego uchwaliła budżet wojskowy Francji w kwocie 140 miliardów franków. Budżet ten jest o 60 miliardów franków niższy od dotychczasowego.

Wykrętne zeznania Guderiana

przed polskim prokuratorem

NORYMBERGA (FA). Członek delegacji polskiej prok. Sawicki przesłuchiwał jednego z wybitnych przedstawicieli niemieckiego sztabu generalnego Guderiana.

W chwili wybuchu wojny był on dowódcą 19 korpusu pancernego. Gdy objął stanowisko szefa formacji wschodniej — zeznaje Guderian — armia niemiecka była w rozsypce. Strzępy oddziałów cofały się na linię Wisły. W marcu 1945 r. zwrócił się do Goeringa, Ribbentropa i Doenitza z propozycją natychmiastowego zakończenia wojny. Na interpelację prokuratora, że świadek wiedział, iż w akcji tłumienia powstania naruszane były obowiązujące przepisy prawa międzynarodowego i że mógł nie stosować się do rozkazów, Guderian tłumaczył się obawą przed konsekwencjami takiego postępowania ze strony swoich władz.

W dalszym ciągu zeznań stwierdził, że nic nie wiedział o zbrodniczych metodach, stosowanych wobec mieszkańców stolicy, na co prokurator odczytał mu ustęp z notatek Franka, który zadaje kłam jego zeznaniom.

Plan „Barbarossa" Hitlera

NORYMBERGA (FA). Zeznania gen. Paulusa rzuciły dużo światła na niemiecki plan „Barbarossa", tj. plan napadu na Związek Radziecki. Świadek zeznający jasno i zdecydowanie był rewelacją procesu. Nie tając własnej winy, odsłonił perfidię planów niemieckich, występując nie tylko jako świadek, ale jednocześnie jako oskarżony i oskarżyciel reżimu hitlerowskiego.

Po pokonaniu Zw. Radzieckiego plan Hitlera przewidywał uderzenie na Bliski Wschód, by znajdującym się tam wojskom angielskim zadać cios w plecy. Po opanowaniu Bliskiego Wschodu z Palestyną i Egiptem, dokonany miał zostać zamach na Gibraltar i to przy współudziale Hiszpanii.

Wygrywanie wysokich uczuć religijnych Narodu Polskiego dla uśpienia właściwej myśli i woli, dla utrzymania narodu w prymitywnych warunkach bytowania bez wnikania w skomplikowane warunki nowoczesnej państwowości i pozbawienia dyrektyw w polityce zagranicznej — jest zbrodnią!

Znamy różne sposoby hamowania wszelkiego postępu i przejawów nowego życia społecznego, szczególnie wtenczas, gdy Naród w pełnym tego słowa znaczeniu dążył do gospodarowania krajem. I to co się dzisiaj sugeruje przy równoczesnym tolerowaniu bratobójstw i rabunków, jest niczym innym jak środkiem do udaremnienia wykonania wielkiego planu, który w spuściźnie dziejów nam przypadł. St. J.

Premier australijski oświadczył, że udzielając Wielkiej Brytanii pomocy żywnościowej, pójdzie tak daleko, że dostarczy Anglii zapasy, które były przeznaczone na wypadek suszy.

W angielskiej strefie okupacyjnej przebywa jeszcze około 100.000 Polaków. Akcja repatriacyjna potrwa co najmniej jeszcze pół roku.

W Londynie ogłoszono odpowiedź rządu angielskiego na notę francuską odnośnie zerwania stosunków z rządem hiszpańskim gen. Franco. Rząd angielski stwierdza, że każdą tego rodzaju akcja uzgodniona być musi z rządem Stanów Zjednoczonych.

W Grecji zamknięto listy wyborcze z dniem 1 lutego, zaś termin wnoszenia sprzeciwów upływa z dniem 15 lutego br. Wybory odbędą się nieodwołalnie 31 marca.

Armia polska przebywająca we Włoszech liczy 107.000 ludzi i utrzymywanie jej kosztuje rząd angielski 2 miliony ft. szterl.

Angielski sekretarz spraw zagr. oświadczył, że wszystkie angielskie towarzystwa naftowe w Rumunii znajdują się już w rękach właścicieli angielskich.

Rząd fiński zamierza przeprowadzić upaństwowienie niektórych gałęzi przemysłu gospodarczego.

Premier Osóbka-Morawski przyjął delegację komisji Stanów Zjedn. i W. Brytanii dla spraw Palestyny. Tematem rozmowy była sprawa organizacji pomocy dla ludności żydowskiej w Polsce.

Gen Poiy attachée wojskowy Francji złożył wizytę pożegnalną prem. Osóbce-Morawskiemu, składając podziękowanie za opiekę, jaką doznali jeńcy i deportowani francuscy w Polsce po uwolnieniu z obozów niemieckich.

W Aleksandrii i Kairze doszło do nowych zajść. W Aleksandrii 3 studentów jest zabitych, a w Kairze rannych zostało wielu studentów i policjantów.

Burmistrz Nowego Jorku uchylił zarządzenia dot. zamknięcia niektórych lokali publicznych Zarządzenie o zamknięciu lokali spowodowane zostało brakiem paliwa na skutek strajku robotników portowych na rzece Hudson.

Most graniczny w Cieszynie runął

CIESZYN, (PAP-dr). Na skutek powodzi zerwany został most graniczny. Ruch graniczny odbywa się na pomocniczym moście. Na miejsce dawnego mostu stanie nowy, wybudowany wspólnymi siłami Polaków i Czechów.

Ciągnienie II klasy Loterii Klasowej

WARSZAWA (PAP-G). W pierwszym dniu ciągnienia 2 klasy 46 loterii klasowej padły następujące wygrane (bez gwarancji): Główna wygrane 150.000 zł na nr 24273, po 50.000 zł na nr 279, 39462, po 20.000 na nr 48774, 64244, po 10.000 na nr 6040, 20433, 31526, 34479, 43208, 58967, 63745, 64769, po 5.000 zł na nr 1646, 3682, 13459, 13675, 19549, 27375, 37314, 47310, 48710, 50611, po 2.000 zł na nr 351, 6959, 7015, 8953, 9871, 11180, 13510, 14787, 15692, 18504, 19699, 23771, 25594, 26913, 27391, 35113, 49863, 50090, 51103, 52734, 52767, 59584, 60664, 65397, 65954, 67076, [illegible], 69618.

Awans społeczny robotników

WARSZAWA (PAP-G). W ub. roku na stanowiska kierownicze wysunięto ogółem 3602 robotników. Jeżeli chodzi o poszczególne gałęzie przemysłu, to najwięcej wyznaczono robotników na stanowiska kierownicze w przemyśle węglowym, a mianowicie 1734, następnie w przemyśle włókienniczym — 652, na trzecim miejscu stoi przemysł hutniczy — 473. Dalej idą następujące przemysły: chemiczny — 265, budowlany — 198 i metalowy — 103 robotników.

Ponadto skierowano na odpowiednie stanowiska 243 robotników-absolwentów kursów urządzonych przez min. przemysłu.

Jak Hitler uśmiercił Rommla

Z zeznań Keitla przed sądem w Norymberdze

LONDYN (obsł. wł.) — Prasa angielska zamieszcza informację, stwierdzającą, że Hitler spowodował śmierć jednego z swych najlepszych generałów — Rommla. Hitler zmusił Rommla do popełnienia samobójstwa Rommel otrzymał ten nakaz od Führera za pośrednictwem Keitla, szefa naczelnego sztabu niemieckiego. Prawdziwość tych danych potwierdza zeznanie Keitla, złożone przed prokuratorem w Norymberdze.

„W październiku 44 — opowiada Keitel — Führer powiedział do mnie, iż domyśla się udziału Rommla w nieudałym zamachu bombowym na siebie. W tych warunkach — powiedział Führer, mogę zrobić Rommlowi tylko dwie propozycje: albo kazać mu popełnić samobójstwo, albo kazać mu stanąć przed sądem ludowym".

„Decyzję Führera miał zawieźć Rommlowi gen. Bergdorf, powiedziałem mu jednak by oszczędził żonie Rommla tak strasznej wiadomości, że mąż jej jest zdrajcą. Bergdorf pojechał spełnić misję z gen. Meislem, który zabrał z sobą ampułkę z trucizną. Rommel nie próbował się uniewinnić. Pożegnawszy się z żoną odjechał samochodem z Bergdorfem i Meislem. Krótko potem samochód zajechał do miejscowego szpitala z zimnym już ciałem gen. Rommla".

Od red. — Wiadomości takie trzeba czytać pod kątem widzenia poszukiwania „bohaterów", wykazujących niezależność od Hitlera.

O traktat pokojowy z Włochami

WASZYNGTON (FA). Min. Byrnes oświadczył, że prace nad traktatem pokojowym z Włochami utknęły na martwym punkcie, bowiem Związek Radziecki domaga się prawa nadzoru nad Trypolitanią.

Min. Byrnes wyraził jednak nadzieję, że kwestie sporne w tej sprawie będą usunięte jeszcze przed rozpoczęciem konferencji pokojowej w maju br., w Paryżu.

Rozruchy w Kalkucie są wyrazem protestu za skazanie na 7 lat więzienia oficera hinduskiej armii narodowej, utworzonej swego czasu przez Japończyków. Podczas ostatnich zajść policja zrobiła użytek z broni. Padło 17 zabitych i 200 rannych.

Prezydent Bierut do Prez. Trumana

WARSZAWA (PAP-dr). W związku z 200-ą rocznicą urodzin Kościuszki prezydent KRN, Bierut wystosował do prez. Trumana telegram z zapewnieniem, iż Naród Polski łączy się w tym dniu z narodem amerykańskim we wspólnym wysiłku wcielenia w życie wielkich ideałów demokracji, o które walczył całe swoje życie na obu kontynentach — Tadeusz Kościuszko.

Nacz. Dow. WP, marsz. Żymierski, wysłał telegram do gen. Eisenhowera, przesyłając żołnierskie pozdrowienie dla walecznej i zwycięskiej armii Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, wraz z zapewnieniem braterstwa broni, które nieprzerwanie do dnia dzisiejszego symbolizuje imię Tadeusza Kościuszki.

Gospodarka produktami naftowymi w Polsce

WARSZAWA (PAP-G). Na odcinku naszej gospodarki produktami naftowymi w ostatnim kwartale przerobiono: ropy — 28310 ton, półproduktów — 8369 ton, stanowi to wykonanie planu w 126 8/10%. Na terenie całego kraju wywiercono 450 m sześc., zatrudniając przy tym 8116 robotników. Czynnych było dla ropy i gazu ziemnego 2485 otworów. Wydobyto 27511 ton ropy, wykonując 101 7/10 proc. planu, 415 m. sześc. gazu wykonując plan w 136 3/10 %.

Spór dyplomatyczny między Monachium i Wiedniem

Austria domaga się zwrotu... Berchtesgaden

MONACHIUM (ZAP). W tej chwili wywiązała się ożywiona dyskusja między Monachium i Wiedniem na temat żądań terytorialnych Austrii. Min. spraw zagr. Austrii Gruber zgłosił publicznie żądanie „zwrotu Berchtesgaden wraz z okolicą". Oświadczenie to nie miało charakteru urzędowego, ale min. Gruber dał do zrozumienia, że zgłosi takie formalne żądanie Austrii w okresie konferencji pokojowej.

W odpowiedzi na żądanie min. Grubera premier bawarski Högner oświadczył, że Bawaria w żadnym razie nie zamierza odstąpić okręgu Berchtesgaden Austrii, zwłaszcza, że to terytorium nigdy do Austrii nie należało W dyskusji zabrał również głos wychodzący w Monachium „Der Tagesspiegel", redagowany przy udziale amerykańskich władz okupacyjnych. W komentarzu do tej polemiki pismo zapytuje ironicznie, czy Austria zamierza w Berchtesgaden wystawić pomnik „największemu ze swoich synów".

Świadczenia rzeczowe w ziemniakach

WARSZAWA (PAP-G) Według danych departamentu świadczeń rzeczowych Min. Aprowizacji tereny, starych województw odstawiły do punktów zsypu do 31 stycznia 850. 714 ton ziemniaków, wypełniając plan roczny w 57 proc.

Ziemie odzyskane plan roczny wypełniły z nadwyżką. Okręg mazurski oddał 30.761 ton, to jest dokładnie 100 proc. wymiaru. Plan roczny zaliczkowy dla ziem odzyskanych przewidywał 75.650 ton, uzyskano zaś 78.314 ton. Plan roczny łącznie z planem zaliczkowym na terenie całej Polski przewidywał 1.573.619 ton uzyskano zaś do dnia 31 stycznia 93.228 ton. Ponieważ sezon wiosennych dostaw ziemniaków dopiero się rozpocznie, można mieć nadzieję, że plan świadczeń rzeczowych w ziemniakach będzie całkowicie wykonany

Węgiel dla Francji z Zagłębia Ruhry

PARYŻ (ZAP). W grudniu nastąpiła wymiana not między Francją a Stanami Zjedn. i Anglią w sprawie niedostatecznej ilości węgla niemieckiego, dostarczonego Francji z Zagłębia Ruhry. Obecnie opublikowano dane statystyczne dot. importu węglowego Francji. I tak w ciągu lipca dostarczono Francji z Zagłębia Ruhry 104.000 t. węgla niemieckiego, w sierpniu 171.000 t, we wrześniu 178.000 t i w październiku 222.000 t. Cyfry te pozornie wykazują wzrost, w istocie jednak we wrześniu ub. r dostawy węgla niemieckiego do Francji osiągnęły jedynie 48 proc przyrzeczonej. ilości, w październiku zaś tylko 69 proc. Z 313.000 t przyrzeczonych Francji na miesiąc listopad, w pierwszej połowie miesiąca otrzymała Francja jedynie 13.500 t w drugiej połowie zaś niewiele więcej. Przyczyna tych niedomagań leży w braku taboru i zniszczeniu dróg żelaznych.

Przed wyborami w Rumunii

BUKARESZT, (PAP-dr). Na wiecu frontu pracy w Rumunii przemawiał premier rumuński dr Groza. Zaznaczył, że Rumunia starać się będzie o ścisłą współpracę ze Związkiem Radzieckim a poza tym z Polską, Jugosławią, Węgrami i Bułgarią. Na wybory z krajów tych przybędą obserwatorzy. Partie mają prawo zaprosić na wybory w charakterze obserwatorów delegacje innych państw.

Do naszych Czytelników

Celem uniknięcia przerwy w otrzymywaniu pisma, odnowić prenumeratę należy do 25 każdego miesiąca. Wpłaty prosimy wnosić do PKO — IKP Bydgoszcz Nr VI — 140.

Ks. Tisso stanie przed sądem

LONDYN (dr). Rząd czechosłowacki porozumiał się z Watykanem w sprawie postawienia w stan oskarżenia księdza F. Tisso, przestępcy wojennego, który współpracował z Hitlerem, będąc premierem stworzonego przez siebie rządu. Ks. Tisso stanie wkrótce przed sądem.

Święto Armii Czerwonej w Warszawie

WARSZAWA (PAP-dr). Warszawa obchodzić będzie święto Armii Czerwonej. Zorganizowaniem uroczystego obchodu zajmie się Tow Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Angielski krążownik „Ajax", który 39 r. zatopił pancernik niemiecki „Graf Spee" wpłynął do portu Buenos Aires, gdzie załoga jego będzie uroczyście podejmowana.

O książki dla dzieci boczowskich

W dalszym ciągu na apel 200 dzieci boczowskich odpowiedziała p. Jadwiga Rysche z Bydgoszczy, składając w naszej redakcji 5 podręczników. W ten sposób biblioteczka dla dzieci z Boczowa powiększyła się już do liczby 35 książek.

Kto z szlachetnych ofiarodawców będzie następnym?

Zwrot mienia zrabowanego

PRAGA (PAP-G). W dniu 12 bm. po dłuższych rokowaniach w Pradze podpisano umowę między Polską i Republiką Czechosłowacką w sprawie wzajemnego zwrotu mienia zrabowanego w czasie wojny.

Umowa przewiduje zwrot mienia zrabowanego po rozpoczęciu wojny, bez zapłaty lub odszkodowania, bez względu czy to było własnością państwa, osób prywatnych czy też cywilnych. Wzajemnemu zwrotowi podlegać będzie mienie wywiezione z Polski po 1. 9, 1939 r., a z Czechosłowacji po 17. 9. 1938 r., oraz mienie wytworzone podczas okupacji niemieckiej na obszarze jednego lub drugiego państwa. W wypadkach braku dokumentów rekwizycyjnych wystawionych przez rząd okupacyjny, rządy polski i czechosłowacki opierać się będą na świadkach. Dzięki zawarciu i podpisaniu tej umowy Polska otrzyma zwrot mienia milionowej wartości, m. in. zwrot urządzeń całych fabryk, taborów kolejowych i innych.

Kiedy ONZ zakończy obrady

Termin zakończenia sesji Rady Bezpieczeństwa zostaje stale odsuwany. Początkowo projektowane było zakończenie na piątek (ubiegły), następnie na 11 lutego. Dziś twierdzą, że nie wiadomo jeszcze, kiedy sesja się zakończy, gdyż dyskusja nad sprawą Indonezji się przewleka, a następnie Rada Bezpieczeństwa musi jeszcze rozpatrzyć wniosek Syrii i Libanu o wycofanie wojsk obcych, oraz wniosek wniesiony przez Albanię za pośrednictwem Jugosławii — o dopuszczenie Albanii do ONZ.

Oświadczenie Trumana

Prezydent Truman złożył prywatne oświadczenie, że nie zamierza kandydować na stanowisko prezydenta w 1948 r.

Z dzisiejszych Niemiec

Prawdziwe oblicze socjaldemokracji niemieckiej

Amerykanie swój teren okupacyjny w Niemczech administrują, jak wiadomo, przy pomocy nowopowstałych niemieckich stronnictw demokratycznych z socjaldemokracją i chrześcijańskimi demokratami na czele. Cały obszar okupacyjny Amerykanie rozbili na trzy odrębne kraje. W każdym z tych państw powołali do życia władze z rządem na czele, kontrolowanym przez amerykańskie władze okupacyjne. Taki rząd istnieje w Bawarii, taki rząd sprawuje władzę na połączonych obszarach Wirtembergii i Badenii (z wyjątkiem strefy okupowanej przez Francję), taki wreszcie rząd posiada Wielka Hesja, powstała z b. wielkiego księstwa hesko-darmsztackiego i b. pruskiej prowincji hesko-nasawskiej.

Na poszczególnych terenach okupacji amerykańskiej odbyły się ostatnio wybory samorządowe do gmin wiejskich i miejskich. To ustępstwo amerykańskie bardzo Niemców rozzuchwaliło. Niemcy po tych wyborach coraz głośniej i natarczywiej domagają się od Amerykanów „wyciągnięcia konsekwencji" z wyniku wyborów. Doszło nawet do tego, że socjaliści Wielkiej Hesji wycofali ze rządu swoich członków, domagając się rekonstrukcji rządu z uzasadnieniem, że byli w rządzie zbyt słabo reprezentowani. Uzyskawszy w wyborach samorządowych 46% oddanych głosów, domagają się takiej samej ilości portfeli ministerialnych.

Szef amerykańskich władz okupacyjnych Wielkiej Hesji określił ten krok socjaldemokratów jako bezprzedmiotowy, pozbawiony wszelkich podstaw prawnych. Oświadczył, że Wielka Hesja nie ma konstytucji i że nie przeprowadzono dotąd żadnych wyborów do parlamentu wielkoheskiego. W tym przejściowym okresie, oświadczają Amerykanie, rząd krajowy, mianowany przez władze okupacyjne, może być odwołany tylko przez władze amerykańskie. Krok demonstracyjny socjalistów Amerykanie nazywają co najmniej przedwczesnym.

Naszym zdaniem wystąpienie socjaldemokratów niemieckich to bezczelność, za którą należałoby rozpędzić całą tę pseudo-demokratyczną zgraję inspirowaną przez ekshitlerowców, a sięgającą krok w krok po utraconą władzę. Amerykanie w swej manii przeistaczania świata na swoją modłę zapomnieli, że Niemcy nigdy nie przedzierżgną się w demokratów. Nawet socjaldemokracja niemiecka nigdy nie była prawdziwie demokratyczną. W różnych okresach wysługiwała się różnym niemieckim reżimom nacjonalistycznym. W 1914 roku jednogłośnie uchwaliła kredyty wojenne, za co doczekała się entuzjastycznych pochwał cesarza Wilhelma. W Reichstagu znaleźli się posłowie demokratyczni, którzy na pierwszym posiedzeniu wojennym zgłosili się ochotniczo na front i polegli za „cesarza i ojczyznę", jak np. poseł Frank. Po wojnie światowej, w republice weimarskiej, woleli paktować z Hindenburgiem, wysługiwać się Schachtom, Trewiranusom i innym apostołom rewanżu, woleli tworzyć jednolity front z prawicą niemiecką niż kroczyć wspólnie w jednym szeregu z bratnią partią komunistyczną, której byli najzawziętszymi przeciwnikami i przeciwko którym socjalista Noske wprowadził swoje wojska. Ta polityka socjaldemokracji niemieckiej umożliwia Hitlerowi dojście do władzy — i ta ich polityka toruje dziś drogę jakiejś nowej odmianie hitleryzmu czy militaryzmu pruskiego.

Mamy nadzieję, że i Amerykanom rychło sprzykrzy się tupet niemiecki, że i oni niezadługo poznają się na farbowanych lisach niemieckich.

Kalendarzyk

Czwartek, 14 lutego
Katolicki: Walentego
Słowiański: Dobiesławy
Historyczny: 1369 r. — Przymierze Kazimierza Wielkiego z Ludwikiem Węgierskim przeciw Karolowi IV.

BYDGOSZCZ

Dziś, w czwartek w Teatrze Polskim komedia w 3 aktach Niccodemi'ego pt. „Gałganek". Pocz. o g. 18.30 Kasa czynna od g. 10—12 i od g. 15—18.30.

Dziennikarze bydgoscy! W sobotę dnia 16 bm. o godz. 9-tej odbędzie się w lokalu redakcji „Ziemi Pomorskiej" zebranie wszystkich zorganizowanych w Związku Dziennikarzy, pracujących na terenie Bydgoszczy. Na porządku obrad ważne sprawy zawodowe.

PROGRAM RDK

14 bm., g. 17: Podwieczorek z programem (P. Fabr. Czapek Wojsk.). 15 bm., g. 16,30: Odczyt pt. „Nowe prawo małżeńskie" — dr St. Kaszyński. 16 bm., g. 17: Akademia ku czci T. Kościuszki. Godz. 20: Zw. b. Więźn. Polit. — zabawa taneczna. 17 bm. — Woj. PPS. Zjazd członków. Godz. 19: Zabawa taneczna Szkoły Dramatycznej.

Na Ligę Morską. Zamiast kwiatów na trumnę śp. kpt. Andrzeja Kulwiecia p. Maria Lipska złożyła zł 250.

Z APROWIZACJI

Wydz. Apr. i Handlu m. Bydgoszczy komunikuje, iż w m-cu lutym br. można nabyć w sklepach mleczno-nabiałowych w dniach od 15—25 bm. na odc. nr 10 I kat. kart żywn. z lutego 100 g masła. Kupcy pobiorą natychmiast asygnaty w Wydz. Apr. i Handlu pokój 23 i wyliczą się z wydanych ilości do dnia 28 bm. w Oddziale Kontroli, pok. 7. Przypomina się, iż rozliczenie z wydanego mleka w m-cu lutym na karty „D" i MK musi nastąpić w nieprzekraczalnym terminie do dnia 5-go marca.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI

Czwartek: Gałganek; **Piątek:** Sprawa Moniki; **Sobota:** Sprawa Moniki

TEATRY ŚWIETLNE

Pomorzanin: Skrzydlaty dorożkarz, **Wolność:** Skrzydlaty dorożkarz, **Polonia:** Dwaj żołnierze, **Orzeł:** Płomień nie zgasł, **Bałtyk:** Pierwszy pocałunek. Na czas wyświetlania filmu „Skrzydlaty dorożkarz" w kinie „Pomorzanin" seanse o pół godziny wcześniej.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda Miasta MO	23-47
Pogotowie Ratunkowe	10-00
Straż Pożarna	11-11

DYŻURY APTEK

Pod Koroną — Dworcowa 48. **Przy Bielawach** — Al. 1 Maja 91. **Pod Niedźwiedziem** — Niedźwiedzia 11

Sądy doraźne a społeczeństwo

Zdrowy odłam społeczeństwa polskiego zareagował bardzo szybko i jednogłośnie na objaw codziennie prawie popełnianych przestępstw, kradzieży, napadów rabunkowych i nagminnego łapownictwa, spowodowanego wojenną demoralizacją i wpływem „kulturtreagerów". Domagano się wprowadzenia sądów doraźnych, ludowych. Zadaniem tych sądów byłoby położenie kresu bezprawiu przez szybki i surowy wymiar kary.

RJN idąc po tej samej linii wydał specjalne dekrety o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa i równocześnie wprowadziła w życie sądy doraźne składające się z sędziego zawodowego i dwóch ławników jako czynnika społecznego. Jakie przestępstwa podlegają kompetencji takich sądów o tym kilkakrotnie informowała prasa. Tymczasem, jak się okazało na konferencji, zwołanej przez prokuratora Sądu Apelacyjnego w Toruniu, p. E. Przybylskiego, w której wzięli udział przedstawiciele sądownictwa, partii politycznych i prasy, słychać już ze strony opinii publicznej odgłosy rozczarowania. Przestępstwa nie ustają, a o wynikach pracy Sądów Doraźnych słyszy się zbyt mało.

Tak jest rzeczywiście, gdyż od czasu ogłoszenia dekretu, tj. od 17 grudnia ub. roku na terenie okręgu pomorskiego wpłynęły tylko 22 sprawy nadające się do rozpatrzenia w trybie doraźnym. Nie z winy prokuratury i sądownictwa, które gotowe są do wypełnienia ciążącego na nich obowiązku, ale właśnie z winy niezrozumiałego stanowsika społeczeństwa, które, odgradzając się od współpracy z sądownictwem i władzami bezpieczeństwa, nie tylko hamuje, ale wręcz uniemożliwia szybki wymiar sprawiedliwości i tym samym pracę nad odbudową gospodarczą kraju.

I tu właśnie zarysowuje się rola społeczeństwa, które powinno sobie zdać sprawę ze szkodliwości mylnego zrozumienia „donosicielstwa"" jeżeli zależy mu na podniesieniu poziomu moralności społecznej, podniesieniu dobrobytu państwa i dobrobytu własnego. Przydziały kartkowe są małe i niewystarczające, a powodem tego są zatajane kradzieże i nadużycia.

Objaw „solidarności" koleżeńskiej w przestępstwach urzędniczych, który „każe" bronić i zeznawać na korzyść tych, którzy winni być napiętnowani z całą bezwzględnością — musi zniknąć.

Zadaniem jednostek i kierowników przedsiębiorstw handlowych, prywatnych, państwowych, samorządowych, partii politycznych i zw. zawodowych jest ścisła współpraca z aparatem sądownictwa przez donoszenie o popełnionych kradzieżach, malwersacjach i łapownictwie, gdyż tylko w tym wypadku sądy, a Sądy Doraźne w szczególności — spełnią swój obowiązek.

(ve).

Ułatwiajmy pracę komisarzom spisowym

BYDGOSZCZ. Przeprowadzany obecnie spis ludności ma dla Państwa olbrzymie znaczenie, dlatego też, aby Komisarze spisowi mogli należycie spełnić swoje obowiązki, cała ludność musi przyjść im z wydatną pomocą przez udzielanie jasnych i rzeczowych odpowiedzi.

Osoby podlegające spisowi są obowiązane do złożenia przed Komisarzami Spisowymi zeznań w zakresie objętym urzędowymi formularzami, jak również do okazania na żądanie tych organów dokumentów, niezbędnych do sprawdzenia ich zeznań.

Nadto właściciel i zarządca nieruchomości lub innych pomieszczeń zamieszkanych ma obowiązek złożenia zeznań, co do osób zamieszkałych lub obecnych w tej nieruchomości lub pomieszczeniu. Osoby zaś zajmujące lub wynajmującego na swoje imię mieszkanie powinny złożyć wyczerpujące zeznania, co do osób zamieszkałych lub obecnych w danym mieszkaniu.

Kto składa zeznania nieprawdziwe, uchyla się od ich złożenia, lub w inny sposób przeciwdziała akcji spisowej — podlega karze grzywny do 3.000 zł z zamianą w razie niemożności jej uiszczenia, na karę aresztu do trzech miesięcy lub obu tym karom łącznie.

Z dnia

Czy taryfy nie stworzyli ludzie?

W ub. niedzielę mieszkańcy Bydgoszczy, szczególnie zaś dzielnicy Okola, przeżyli godziny lęku o swe życie i mienie. Jak wiadomo, skutkiem przerwania tamy Starego Kanału woda zalała znaczne tereny, nie szczędząc ani wzorowych ogrodnictw hodowlanych, zabudowań gospodarczych, inwentarza żywego i martwego, ani — oczywiście — niżej położonych mieszkań. Do uległej skutkom powodzi dzielnicy zawezwana została Miejska Straż Pożarna z Bygoszczy w celu usunięcia wody z zalanych mieszkań.

Straż Pożarna wysuwała żądanie zapłaty za czynność wypompowania wody. Rachunek za godzinę pracy wynosi 100 zł w gotówce, zwrot 16-tu litrów benzyny i jednego litra oliwy (czyli także gotówki), co w sumie daje kwotę około 800 zł.

Nie obwiniamy ani komendanta Straży Pożarnej, ani dowódcy plutonu czy sekcji, ani strażaka. Tę zapłatę każe likwidować taryfa. I tu właśnie tkwi demoralizujące zło. Nieszczęście spowodowane zostało siłą wyższą, jak jest nią ogień, burza, huragan i inne żywioły. Woda nie wtargnęła do mieszkań dotkniętych powodzią mieszkańców z ich własnej winy, ale wtargnęła do nich dlatego, że woda podobnie jak huragan i ogień łamie wszelkie zopory i nie pyta o adres. Czy można wyciągać pieniądze z kieszeni ludziom, którzy nie mieli ich może przed dotknięciem ich przez nieszczęście...?

Idąc po linii, dojść możemy do absurdalnych sytuacji, że karetka, czy lekarz pogotowia, za nim przystąpi do udzielenia pomocy uległemu wypadkowi ulicznemu przechodniowi zapyta o zawartość portfelu, podczas gdy ranny wydaje może ostatnie tchnienia...

Mieszkanie przy Czarnej Drodze 43 (i inne) jeszcze w ub. poniedziałek zalane było wodą. Nie oschły jeszcze łzy wylane z powodu zniszczonego częściowo dobytku. Na mieszkańców tego domu wraz z nieszczęściem powodzi spadł obowiązek płacenia za pomoc w usuwaniu jej skutków.

Nie trzeba było właściwie sięgać do przykładu z wypadkiem ulicznym — już ten wypadek jest absurdem, czymś niezrozumiałym, czymś niezgodnym z sumieniem. Czy fakt, że jest to zgodne z taryfą, uzasadnia takie postępowanie dostatecznie? Czy tej taryfy nie ustalili ludzie, ludzie żyjący współcześnie?

Jastrząb

Sport

Reaktywowanie Pom. Okr. Polskiego Zw. Pływackiego. Pom. Okr. PZP zwołuje dla wznowienia swojej działalności zebranie informacyjne na niedzielę 17 bm. o g. 11 w gmachu Miejskiego Urz. WF w celu wybrania komisji org. Okr. Zw. dla opracowania statutu i ustalenia terminu walnego zebrania Związku. Organizacje WF i PW i kluby sportowe posiadające sekcje pływackie winny nadesłać zgłoszenia do Zw. pod adr.: Miejsk. Urzęd. WF i PW, Bydg., Libelta 5, (tel. 14-53).

Z ŻYCIA ORGANIZACJI BYDGOSKICH

Polskie Zjednoczenie Drobnych Kupców zaprasza PT Członków Organizacyj Kupieckich i Rzemieślniczych na ZABAWĘ TANECZNĄ w dniu 17 bm. w niedzielę od godz. 18-tej w Izbie Rzemieślniczej przy ul. Jagiellońskiej 32 — Bydgoszcz Przedsprzedaż ograniczonej ilości biletów oraz zapisy na wspólną kolację — ul. Magdzińskiego 18, sklep 4. [1557

Uwaga, Kupcy i Rzemieślnicy! W czwartek, dnia 14 lutego 1946 odbędzie się o godz. 18-tej w sali OKZZ (Strzelnica) przy ul. Toruńskiej zebranie informacyjne, na którym delegat Ministerstwa Skarbu udzieli wyczerpującej informacji w sprawie przepisów o Pożyczce Odbudowy Kraju. Z uwagi na ważność zagadnienia, przybycie bez wyjątku kupców i rzemieślników konieczne.

(—) **Nozdrzykowski**
prezes Zw. Kupców

(—) **P. Godek**
Prezes Izby Rzemieślniczej

Związek Powstańców Wlkp. i Górnośląskich. Dnia 18 bm. o g. 17 odbędzie się zebranie w Domu Rzemieślniczym (Jagiellońska 32). Przybycie obowiązkowe.

Walne zebranie Sekcji Restauracyjnej odbędzie się w piątek 15. 2. br. o g. 15-tej w Sali Restauracyjnej Rzeźni Miejskiej. Obecność wszystkich konieczna.

Epilog niefortunnej transakcji handlowej

700 tys. zł grzywny i 9 miesięcy więzienia

BYDGOSZCZ (ra). Na niezwykły i kosztowny dla siebie pomysł wpadł restaurator z Maszowa S. Henryk. W trakcie rozmowy o interesach z N. Tadeuszem, który z ramienia Farbiarni pod Zarz. Państw. Schultz i Schmidt w Łodzi przyjechał na Pomorze Zachodnie z wystawionym upoważnieniem na zakup barwników, dopisał na maszynie o takiej samej czcionce „oraz 4 beczki spirytusu, rozpuszczalnika barwnika", po czym kupił od nieznanej z nazwiska osoby 400 litrów spirytusu. N. Tadeusz nadał przewóz, a po spieniężeniu cennego towaru w Łodzi czysty zysk z transakcji miał iść do wspólnego podziału.

MO w Bydgoszczy, powiadomiona o dużej ilości przewożonego spirytusu zatrzymała konwojentów i 2 beczki spirytusu. W trakcie śledztwa ujawniło się fałszerstwo dokumentu, a w konsekwencji tego obaj kombinatorzy zostali pociągnięci do odpowiedzialności karnej.

Przed Sądem Okr. stanął jednak tylko S. Henryk, gdyż sprawę drugiego oskarżonego wyłączono.

Oskarżony przyznał się do winy, a na swoje usprawiedliwienie podał, że inicjatywa wyszła od agenta farbiarni, który w czasie libacji wyraził chęć kupna spirytusu w ilości 400 litrów w cenie około 180 zł za litr.

W wyniku rozprawy sąd uznał winę jego za udowodnioną i skazał niefortunnego kupca na 9 miesięcy więzienia i na 700.000 zł grzywny z zamianą w razie niewypłacalności na areszt.

Ponadto zasadzono jeszcze 70.000 zł tytułem zwrotu kosztów i opłat sądowych.

Wystawa mickiewiczowska
w Bibliotece Miejskiej w Bydgoszczy

Z okazji 90 rocznicy śmierci Adama Mickiewicza wystąpiła silnie aktualność spuścizny wieszcza. Pewne rysy fizjonomii duchowej redaktora „Trybuny Ludów", namiętnego orędownika wolności i sprawiedliwości społecznej, są nam nawet bliższe i poufalsze niż generacji przedwojennej. Odkrywamy nowe wartości w dziełach Mickiewicza, to też **wystawa Mickiewiczowska**, zorganizowana z własnych zbiorów przez dyrekcję Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy, posiada dla zwiedzającego szczególny walor emocjonalny.

W pięknym hallu Biblioteki mieszczą się gablotki z eksponatami, wśród których są książki o znaczeniu przełomowym dla literatury i historii kultury polskiej. Jakież wzruszenie ogarnia nas, skoro widzimy pierwodruk „Ballad i romansów" z roku 1822! Mała książeczka, a przecież była ona jakby owym biblijnym ziarnkiem gorczycy, z którego wyrosło olbrzymie drzewo polskiej poezji romantycznej. Tuż z „Balladami" sąsiaduje w gablotce wiersz Mickiewicza „Do Joachima Lelewela z okoliczności rozpoczęcia kursu historii powszechnej w uniwersytecie wileńskim". Druk poematu, poświęconego ulubieńcowi młodzieży patriotycznej, pochodzi również z r. 1822. Jest to pierwsza rzecz, którą Mickiewicz wydał w formie książkowej.

Wśród eksponatów są takie, które mają posmak sensacyjnej historii. Oglądamy np. krakowskie wydanie „Konrada Wallenroda" z r. 1828, niezmierną rzadkość bibliofilijną. Warto w kilku słowach wspomnieć, jak doszło do tej edycji. Niejaki Mieczysław Darowski, student prawa uniwersytetu krakowskiego. otrzymawszy od p. Potockiej przemycone zza kordonu petersburskie wydanie, pragnie poemat udostępnić młodzieży. Zawiązuje komitet wydawniczy wśród kolegów, pożycza pieniądze i w ciągu tygodnia dokonuje przedruku „Konrada Wallenroda". Odbito 500 egzemplarzy. Wydawnictwo nie było obliczone na zysk, gdyż ozdobiony rycinami egzemplarz miano sprzedawać po 20 groszy. Darowski przesyła poecie egzemplarz okazowy z entuzjastycznym listem. Reakcja Mickiewicza była dla jego wielbiciela zgoła nieoczekiwana. „Młodzieńcze, pisał Darowskiemu, jesteś prawnikiem, a postąpiłeś bezprawnie. Przedrukiem skrzywdziłeś autora." Mickiewicz domaga się wycofania całego nakładu. Samowolny wydawca postąpił w myśl żądania autora i odesłał Mickiewiczowi wszystkie egzemplarze, naraziwszy się na wielką stratę materialną.

Darowski działał w dobrej wierze. Inaczej lwowski wydawca „Sonetów" z r. 1827. To korsarskie wydanie podcięło dochody Mickiewicza z autoryzowanego wydania moskiewskiego (z r. 1826), świadczy jednak o prędkim upowszechnieniu się sławy i poczytności twórcy „Dziadów" mimo kordonów i trudnych ówczesnych warunków pocztowo-komunikacyjnych.

Oglądamy zbiorowe petersburskie wydanie „Poezyj" z r. 1829-go oraz wydanie z r. 1832, pierwsze edycje zbiorowe Mickiewicza. Każda z tych książek ma swoją historię i oznacza etap w życiu naszej literatury. Wśród tylu rzeczy cennych swoją rzadkością prawdziwe „rarissimum", biały kruk: „Pan Tadeusz", wydrukowany w Toruniu, w r. 1859. Jest to pierwsze wydanie naszej epopei narodowej na ziemiach zachodnich. Prócz Biblioteki Miejskiej posiada toruńskie wydanie „Pana Tadeusza" tylko jeszcze biblioteka w Raperswylu.

W osobnej gablotce mieszczą się różnojęzyczne wydawnictwa tłumaczeń Mickiewicza, a więc np. w języku francuskim, angielskim, szwedzkim, czeskim, hebrajskim i esperanto. Perski przekład „Sonetów Krymskich" Topczy Baszy wyszedł w r. 1826, a zatem współcześnie z drukiem oryginału. Jak aktualny był Mickiewicz w każdym okresie, dowodzą ozdobne, albumowe edycje „Grażyny" i „Konrada Wallenroda" staraniem Żupańskiego, zasłużonego wydawcy poznańskiego. Wydań tych podjął się Żupański w roku 1863 i 1864-ym, a więc w latach, które — zdawałoby się — najmniej sprzyjały puszczaniu w świat drogich, ozdobnych książek.

Niemniej ciekawie jak dział pierwodruków, przekładów i specjalnych wydań reprezentowany jest na wystawie dział fotografii i podobizn wieszcza oraz twórczość poetycka i muzyczna, związana z osobą lub dziełami wielkiego poety. Tak, jak obecnie obchodzona rocznica śmierci zrodziła utwór w rodzaju „Promienistych" Grzybowskiej, podobnie wiąże się z 100-letnim obchodem urodzin wieszcza wydany w r. 1898 obraz sceniczny „Adam i Maryla" Zygmunta Sarneckiego. Wystawa przypomina nam również, że istnieje libretto do opery „Pan Tadeusz" (autorstwa Wydżgi). Operę wystawiono w r. 1905, we Lwowie.

Powyższe uwagi nie wyczerpują oczywista przeglądu eksponatów. Mniemam jednakowoż, iż uzmysławiają wagę i znaczenie imprezy dyrektora dr Bełzy dla szerokiego ogółu bydgoszczan. Niejeden spośród zwiedzających wystawę, stwierdziwszy np. jakie kręgi zatacza osoba Mickiewicza i ile spraw zaczepia o jego dzieła, sięgnie raz jeszcze po księgi poety albo zajrzy do monografii i opracowań. Nigdy nasza wiedza o Adamie nie będzie pełna. Geniusz do dna zgłębić się nie da.

Jan Piechocki

Na radiowej fali

PROGRAM RADIOWY
na piątek, 15 lutego

7,00 — Transm. z Warsz. 8,15 — Progr. 8,20 — Wiad. miejsc. 8,25 — Muz. op. 9,10 — Progr. dla radiow. 12,00 — Transm. z Warsz. 13,30 — Muz. kam. 13,50 — Skrz. posz rodz. 14,00 Pog. roln. 14,10 — Wiad. miejsc. 14,15 — Kron. pom. 14,25 — Przegl. prasy. 14,35 — Muz. rozr. 15,00 — „Sądy doraźne. 16,00 — Transm. z Warsz. 17,30 — Pieśni kaszubskie w opr. prof. Fr. Wesołowskiego — kwart. wok. P. R. 17,50 — Pomorze oskarża. 18,00 — Aud. harc. 18,20 — Fel. M. Krzemieniowej o książce dr J. Grabowskiego „Ziemie odzyskane". 18,35 — Rec. fort. I. Klikowicz-Brujewiczowej. 19,00 — Konc. rekl. 19,30 — Konc. życz. 21,30 — Skrz. posz. rodz. 21,40 — Transm. z Warsz. 22,00 Muz. tan. 23,00 Progr., zakończenie.

†

W dniu 11 lutego br. zmarła nasza najdroższa matka, babka i prababka śp.

Ewa Wojciechowska z domu Szews

Sodalis Marianus w 81 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w piątek 15. 2. o godz. 16.00 z kaplicy cmentarza Najświętszego Serca P. J. Msza św. żałobna odbędzie się 15. 2. o godz. 7-mej w kościele parafialnym.

Bydgoszcz

NAUKA

KORESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI. Informacje: Prywatne Kursy Handlowe Smólskiego, Poznań, Wawrzyniaka 33. [1210r

HANDLOWE

Nieruchomość w centrum miasta z lokalem handlowym i ogrodem, cena 700.000 zł. **Restauracja** w centrum miasta przyjmie wspólnika względnie do sprzedania. „Pogoń" Pośrednictwo Nieruchomości, Bydgoszcz, Dworcowa 51/II, tel. 33-16. [1571

GALANTERIA: grzebienie, haftki, wsuwki, lokówki, zapinki, naparstki, zabawki wszelkiego rodzaju poleca: Hurtownia Galanterii St. Sikorski, Częstochowa, Czarnieckiego 12, tel. 23-97. Cenniki i wzory na żądanie. [1321r

Znaczki pocztowe najkorzystniej kupuje—sprzedaje „Rybak"—Gdynia, Świętojańska 47. [1317r

„Rybak" — sieci—haczyki—bawełna — buty gumowe — lornetki: Gdynia, Świętojańska 47, tel. 218-16. [1316r

Motocykl 100-tkę tylko nowy natychmiast kupię. Oferty IKP Bydgoszcz pod „Motocykl". [1560

Sprzedam rower damski, odkurzacz (Elektrolux) 220 volt, duży kocioł do prania, skrzypce Steinerta, zegarek męski na rękę — Bydgoszcz, Kr. Jadwigi 19/4. [1558

Zakupimy większe partie włosia tapicerskiego oraz trawy morskiej. Zgłoszenia: F-ma „Concordia" Inowrocław, Solankowa 3/9, tel. 14-53, względnie Bydgoszcz, ul. Asnyka 1 w godz. 18—20. [1554

Taboret do pianina, 2 fotele małe kupię. Bydgoszcz, Paderewskiego 3/1. [1564

Wałce do tarcia farb kupimy — „Farbohurt" Bydgoszcz, Jezuicka 22, tel. 23-92. [1563

Mam gotówkę, przystąpię do spółki. Oferty IKP—Bydg. pod „1561". [1561

Sportowy sprzęt — piłki, dętki, siatki, koszulki, spodenki piłkarskie, rękawice bokserskie, kupno —sprzedaż. Jan Pujdak i Ska, Łódź, Piotrkowska 83. [1123r

Chorągwie, sztandary wojskowe, cechowe, kościelne i organizacyjne wykonuje fachowo „Ornament" — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 11. [1080

Maszynę krawiecką do pikowania oraz maszyny rzemieślnicze i damskie poleca Skład maszyn W Czachorowski, Bydgoszcz, Pomorska 21, wejście Śniadeckich. [1526

Państwowy Tartak, Więcbork—Pomorze, sprzeda 20.000 kg wełny drzewnej nr 3 i 4 w cenie 6,— zł za kg loco skład. [1293r

Terpentynę, parafinę, woski, barwnik tłuszczowy czerwony, kupuję, płacę ceny najwyższe. „Kremalin", Bydgoszcz, Bocianowo 25, tel. 31-63. [1524

Hurtownia Włókienniczo-Galanteryjna Bolesław Brzeziński, Łódź, Piłsudskiego 76, poleca: pończochy, bieliznę męską, damską, dziecięcą, chustki, nici, wstążki oraz wszelką galanterię. [1246r

Futra damskie, męskie lisy, różne skórki szlachetne, wyprawione, niewyprawione, materiały włókiennicze, galanteria skórzana i podróżna. Kupuje—sprzedaje E. Wiśniewski, Gdynia, Świętojańska 36. [1215r

RÓŻNE

Poszukuje się natychmiast twornikarza do nawijania tworników tramwajowych oraz tokarza. Reflektujemy tylko na siły fachowe.

Dyrekcja Elektrowni Gazowni i Tramwajów w Toruniu.

1326r]

Chłopca do posyłek przyjmę zaraz. Ewentualnie pozostanie później jako uczeń handlowy. Zgłoszenia z życiorysem i wnioskiem adresować do inżyniera Klucka, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 69. [1573

Stenotypistkę biegłą, władającą językiem polskim, niemieckim i ewentualnie angielskim przyjmę zaraz. Wnioski z życiorysem składać do inż. Klucka, Al. 1 Maja 69. [1574

Potrzebna od zaraz biuralistka ze znajomością pisania na maszynie. Zgłosz.: Spółdzielnia „Zryw"—Bydgoszcz, Jagiell. 24, II p. [1580

Sumińska Maria zgubiła kartę żywnościową I kat. na mies. luty. Znalazcę proszę o zwrot: Bydgoszcz, Przyrzecze 2. [1325r

Inżyniera (lub technika) budowlanego i maszynowego oraz pomocniczych sił technicznych poszukuje do budowy elektrowni wodnych Zjedn. Energetyczne Okr. Pomorskiego. Podania z własnoręcznym życiorysem prosimy kierować: Bydgoszcz, Wyzwolenia nr 1. [1309r

Ogrodnik - szofer, wybitny fachowiec z dziedziny ogrodnictwa, kawaler, z kilkuletnią praktyką, wykształcony w sadownictwie, szkółkarstwie, warzywnictwie, kwiaciarstwie i bartnictwie, b. dobre świadectwa. Obejmie posadę dającą możliwą egzystencję. Oferty z warunkami kierować: Piechocki, Poznań, Strumykowa 9, m 18. [1322r

Rutynowany pszczelarz sadowca poszukuje pracy, miejscowość obojętna. Oferty do IKP—Łódź, Piotrkowska 66 pod „Pszczelarz". [1314r

Dziewczynę od 15—17 lat do pracy domowej, ze wsi przyjmiemy. Toruń, Hungaria, Prosta 19. [1312r

Zamienię 4-pokoj. mieszkanie w centrum na 2 pokoje z kuchnią. Oferty: IKP—Bydg. „H Z". [1568

Poszukujemy ludzi inteligentnych, solidnych o dobrej prezencji do poważnej pracy akwizycyjnej. Pierwszeństwo mają osoby, obeznane z pracą dziennikarską i ogłoszeniową. Pożądane jest wyższe wykształcenie handlowe. Zgłoszenia osobiste. Polska Agencja Prasowa PAP, Biura Ogłoszeń i Reklam — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 27, tel. 12-65. [1310r

Dnia 11. 2. zginął biały szpic. Uczciwego znalazcę proszę o odprowadzenie za wynagrodzeniem Kołłątaja 1/6. [1552

Poradnia na wzór amerykański, skutecznych rad małżeńskich, pośredniczenie w nieporozumieniach rodzinnych. Dyskrecja zapewniona. Bydgoszcz, Paderewskiego 1/2, godz. 3—5. [1534

MATRYMONIALNE

Która z pań materialnie niezależna do lat 25, zaopiekuje się wdowcem lat 38, również niezależnym materialnie. Cel matrymonialny. „Wspólna praca" Wężyk—Łódź, Wólczańska 230. [1319r

Pani, wiek średni, nawiąże korespondencję z panem. Adres: Łódź, Piotrkowska 66, IKP „Kontrasty". [1318r

Panna lat 21, lecz biedna, szuka odpowiedniego pana do lat 30. Oferty proszę składać: Gdynia—IKP, pod „Zdzisia". [1315r

Pani kulturalna, bezdzietna wdowa po inżynierze, materialnie zabezpieczona, pozna w celu małżeńskim solidnego, kulturalnego pana, wieku 50—60, odpowiednio sytuowanego materialnie. Zgłoszenia: IKP—Bydgoszcz „Dobrane małżeństwo". [1575

Kawaler, zdolny kupiec—fachowiec, niebiedny, poślubi pannę, wdówkę, rozwódkę — posiadającą sklep, mały domek, własne mieszkanie lub gotówkę. Uroda, wiek, wykształcenie, miejscowość obojętne. Warunek—dobre serce. Wężyk, Łódź, Wólczańska 230. [1259r

Wdówka posiada dom i gotówkę, pozna stosownego! Wita Poznań, Zgoda 24. [1324r

UNIEWAŻNIENIA

Na dworcu gdyńskim skradziono papiery Józefa Krzyżaniaka: kennkartę, odcinek zameldowania i przedwojenny dowód osobisty oraz książeczkę wojskową, papiery z policji kolejowej, świadectwo z gimnazjum rzemieślniczego i kartki żywnościowe. Niniejszym powyższe unieważnia się. [1302r

Unieważniam zgubiony dokument z komitetu żydowskiego 60 Tusia Bloch (ur. 1923). [1555

Unieważniam zgubione 13 bm. w Bydgoszczy dokumenty. Mysłowski Albin (ur. 1914). [1328r

PRZETARG Nr III/2a/2/7/46.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku ogłasza przetarg nieograniczony na uprzątnięcie przęseł mostowych ze zniszczonego mostu kolejowego nad Wisłą pod Grudziądzem za wyjątkiem przęseł pierwszego, piątego i dziewiątego, licząc od strony Laskowic. Podkładki przetargowe odebrać można w gmachu DOKP w Gdańsku, pokój 407, za opłatą 50 zł.

Oferty należy złożyć pod powyższym adresem na parterze gmachu do skrzynki ofertowej w zalakowanych kopertach z napisem „Oferta do przetargu Nr III/2a/2/7/46.

Wadium w wysokości jednego % oferowanej sumy wpłaca się do którejkolwiek kasy stacyjnej a kwit załącza się do złożonej oferty.

Otwarcie ofert nastąpi we wtorek dnia 26 lutego 1946 r. o godzinie 10-tej w pokoju Nr 406.

DOKP zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, względnie unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

1320r] **Dyrektor Kolei.**

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Bydgoszcz, ulica Jagiellońska 17
Za niedostarczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada.

ODDZIAŁY. ŁÓDŹ, Piotrkowska 66 — tel. 153-44; POZNAŃ, Działyńskich 8 — tel. 41-57; GDYNIA-GDAŃSK w Gdyni, Abrahama 49, tel. 270-82; KRAKÓW. SZCZECIN, Pionierów 16, tel. 84-84; BYDGOSZCZ, Jagiellońska 24 (Pod Arkadami) — tel. 24-29. Pododdziały w większych miastach Polski

OGŁOSZENIA. Drobne po 5 zł za słowo. Poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów. Ogłoszenia milimetrowe: Przed tekstem 30 zł, w tekście 25 zł, a tekstem 10 zł, nekrologi 7 zł. Przetargi i ogłoszenia urzędowe 8 zł. Tabelaryczne i bilanse 15 zł za 1 mm. Niedziele i święta 50% drożej.

Drukiem Zakł. Graf. Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska nr 37 — E-08328